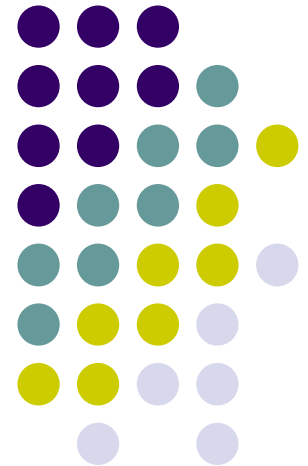
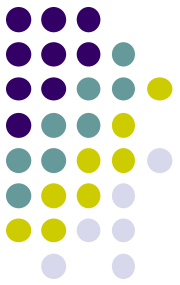

Loeng 4: Loogilise programmeerimise alused

J.Vain

Loengu kava

- Loogika valemid Horni lause kujul
 - Fakt
 - Reegel
 - Päring
- Horni lausete tõestmine resolutsiooni meetodiga
- Termide unifitseerimine kui resolutsiooni eeldus
- Näided
- Takeaway
 - Teadmised Prologi tõestusmehhanismist

Tagasi algusesse - Horni lause

- *Loogiline programm* koosneb *Horni lausetest* (edaspidi HL)
- Horni lause üldkujul (loogikas):

$$p \leftarrow q_1, \dots, q_n,$$

kus

p – Horni *lause päis*

q_1, \dots, q_n – Horni *lause keha*

Horni lause

- Horni lause $p \leftarrow q_1, \dots, q_n$ esituskujud:

- *implikatiivne* kuju:

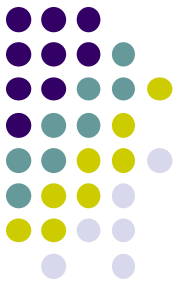
$$p \leftarrow q_1 \wedge \dots \wedge q_n$$

- kus p ja q_1, \dots, q_n tähistavad *literaale*
- *Literaali* – atomaarne valem või selle eitus
- *Atomaarne valem*: $P(t_1, \dots, t_n)$, kus P – predikaadi sümbol
 t_1, \dots, t_n – termid

- *disjunktiivne* kuju (sisaldab ≤ 1 positiivse literaali):

$$p \vee \neg q_1 \vee \dots \vee \neg q_n$$

- Implikatiivne ja disjunktiivne kuju on *semantiliselt ekvivalentsed!*

Kuidas mõista Horni lauset $p \leftarrow q_1, \dots, q_n$?

- Operatsiooniline semantika:

"Programmi p täitmine seisneb alamprogrammide q_1, \dots, q_n täitmises"

- Deklaratiivne semantika:

"Lause p tõesus järeldeb lausete q_1, \dots, q_n tõesusest" ehk

"Lause p kehtib siis, kui kehtivad laused q_1, \dots, q_n "

- Muutujate tõlgendamine reeglis:

Kõik muutujad Horni lauses on seotud kvantoritega:

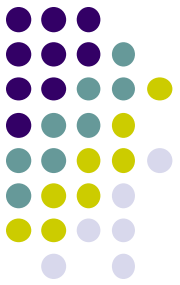
$$\forall x_1 \dots x_n \exists y_1 \dots y_m \dots, z_1 \dots z_l : P(x_1 \dots x_n) \leftarrow Q_1(y_1 \dots y_m) \wedge \dots \wedge Q_n(z_1 \dots z_l)$$

$$p(X_1, \dots, X_n) :- q_1(Y_1, \dots, Y_m), \dots, q_n(Z_1, \dots, Z_l)$$

Predikaat-
arvutus (PA)

Prolog

Muutujate $x_1 \dots x_n$ mistahes väärtustuse korral on predikaat P tõene, kui leidub muutujate $y_1 \dots y_m \dots, z_1 \dots z_l$ väärtustus, mille korral on predikaadid Q_1, \dots, Q_n tõesed.

Horni lause tüübid

- *Päring* – HL, millel on ainult keha (disjunktiivse kuju puhul vähemalt ühest negatiivsest literaalist koosnev disjunktsioon).
- Prologi päring käivitab lahendi leidmiseks otsingumootori
Näide: $?- \text{isa}(\text{juku}, X) .$

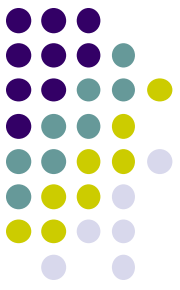

Suletud maailma eeldus

Suletud maailma eeldus:

Tõene on ainult see väide, mille tõesuse saab tuletada loogilises programmis ja teadmusbasis olevatest Horni lausetest

- NB!
 - Faktide puudumine teadmusbasisist ei tähenda määramatust
 - Fakti puudumine teadmusbasisist tähendab fakti eitust!

Resolutsioon

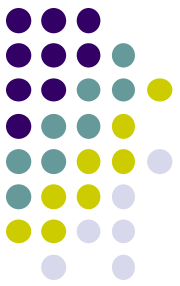
- *Resolutsioon* - Horni lausete kujul oleva deduktiivse süsteemi tõestusreegel.
- Kuidas mõista resolutsiooni?
 - Prolog kasutab resolutsiooni vastuväitelises tõestuskeemis:

Vastuväiteline tõestamine:

Olgu $D \leftarrow \Delta$ Horni lause, kus D on reegli päis ja Δ on reegli keha.

Valem $D \leftarrow \Delta$ kehtib parajasti siis, kui tema eituse $\neg(D \leftarrow \Delta)$ on väär.

- Valem on väär, kui sellest saab tuletada **vastuolu**.
- Vastuolu Prologi mõttes tähendab, et teadmusbasis ei leidu niisugusi fakte, millest saaks tuletada tõestatava väite.
- Seega valemi tõestamiseks püüame tuletada valemi eitusest tühja valemi
- *Resolutsiooni reegel* (RR) võimaldab tuletada tõestatava valemi eitusest **tühja valemi** kasutades vahe-eelduste „väljalõikamist“

Resolutsiooni reegel

Olgu Horni lause implikatsiooni kujul

- HL päring: $\leftarrow A_1, B_2, \dots, B_m$,
- HL reegel: $A_1 \leftarrow A_2, \dots, A_n$,

milles esineb literaal A_1
kus literaal A_1 on järeluses,

siis rakendades resolutsiooni reeglit

$$\frac{A_1 \leftarrow A_2, \dots, A_n \quad \leftarrow A_1, B_2, \dots, B_m}{\leftarrow A_2, \dots, A_n, B_2, \dots, B_m}$$

asendame päringus literaali A_1 reegli $A_1 \leftarrow A_2, \dots, A_n$ eeldustega A_2, \dots, A_n .

Tulemusena omandab algne päring $\leftarrow A_1, B_2, \dots, B_m$ kuju:

$$\leftarrow A_2, \dots, A_n, B_2, \dots, B_m$$

Kui päringu kõigi literaalide asendamisel on jõutud faktideni, siis neil puuduvad eelduslaused ja faktide asendamine annab **tühja literaali**.

Resolutsiooni reegel disjunktsiooni kujul olevate Horni lausetega

Nagu eelnevalt nägime, saab HL kirjutada ka disjunktsiooni kujul. Sel juhul omandab RR järgmise kuju:

$$\frac{\neg A_1 \vee A_2 \vee \dots \vee A_n \quad A_1 \vee B_2 \vee \dots \vee B_m}{A_2 \vee \dots \vee A_n \vee B_2 \vee \dots \vee B_m} \quad (\text{RR})$$

Tõestus:

Olgu $\Gamma \equiv \neg A_1 \vee A_2 \vee \dots \vee A_n$ ja $\Lambda \equiv A_1 \vee B_2 \vee \dots \vee B_m$

Kehtib $\Gamma \wedge \Lambda \Rightarrow \Gamma \vee \Lambda$. (disjunktsioon järeldub konjunktsioonist)

Kuna $\Gamma \vee \Lambda$ sisaldab disjunktsiooni $\neg A_1 \vee A_1$ ja kehtivad samasused

$\neg A_1 \vee A_1 \Leftrightarrow \text{true}$ ning $\text{true} \vee A \Leftrightarrow A$,

saame $A_2 \vee \dots \vee A_n \vee B_2 \vee \dots \vee B_m$ \square

Faktoriseerimisreegel (abireegel)

- Kui päringus on kaks ühesugust literaali, võib neist ühe eemaldada ilma valemi tõeväärtust muutmata.

$$\leftarrow A_1, A_1, A_2, \dots, A_n$$

$$\leftarrow A_1, A_2, \dots, A_n$$

Resolutsiooni rakendusnäide

Olgu antud Horni laused disjunktsiooni kujul:

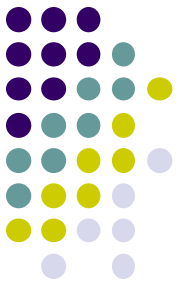
1. `isa(jaan, martin)`
2. `¬ isa(riivo, veiko)`
3. `isa(martin, veiko) ∨ isa(riivo, veiko)`
4. `¬ isa(martin, veiko) ∨ vanaisa(jaan, veiko)`

Kas lausetest 1. – 4. saab tuletada lause `vanaisa(jaan, veiko)`?

s.t. kas laused 1. – 4. koos negatiivse literaaliga

5. `¬ vanaisa(jaan, veiko)`

on vastuolulised ehk kas neist saab tuletada **tühja disjunkti**?

Resolutsiooni rakendusnäide

Olgu antud Horni laused disjunktsiooni kujul:

1. `isa(jaan, martin)`
2. `¬ isa(riivo, veiko)`
3. `isa(martin, veiko) ∨ isa(riivo, veiko)`
4. `¬ isa(martin, veiko) ∨ vanaisa(jaan, veiko)`

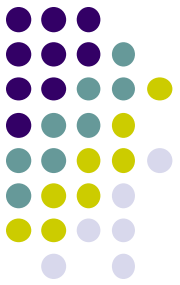
Kas lausetest 1. – 4. saab tuletada lause `vanaisa(jaan, veiko)`?

s.t. kas laused 1. – 4. koos negatiivse literaaliga

5. `¬ vanaisa(jaan, veiko)`

on vastuolulised ehk kas neist saab tuletada **tühja disjunkti**?

Laused 2 ja 3 annavad uue lause 6. `isa(martin, veiko)`

Resolutsiooni rakendusnäide

Peale esimest RR rakendamist on teadmusbasis laused:

1. `isa(jaan, martin)`
2. `¬ isa(riivo, veiko)`
3. `isa(martin, veiko) ∨ isa(riivo, veiko)`
4. `¬ isa(martin, veiko)` `∨ vanaisa(jaan, veiko)`
5. `¬ vanaisa(jaan, veiko)`
6. `isa(martin, veiko)`

Rakendame resolutsiooni lausetele **4** ja **6**, saame uue lause

7. `vanaisa(jaan, veiko)`

Resolutsiooni rakendusnäide

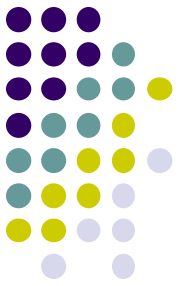
Peale teist RR rakendamist on teadmusbaasis laused:

1. `isa(jaan, martin)`
2. `¬isa(riivo, veiko)`
3. `isa(martin, veiko) ∨ isa(riivo, veiko)`
4. `¬ isa(martin, veiko) ∨ vanaisa(jaan, veiko)`
5. `¬ vanaisa(jaan, veiko)`
6. `isa(martin, veiko)`
7. `vanaisa(jaan, veiko)`

Rakendades resolutsiooni lausetele **7** ja **5**, saame **tühja disjunkti!**

Järelikult kehtib lause `vanaisa(jaan, veiko)`

Resolutsioon muutujaid sisaldavate Horni lausetega

Näide

Olgu lausete hulk Γ :

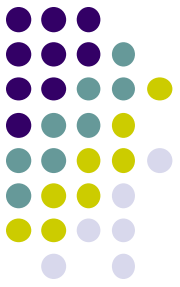
```
isa(jaan, peeter).  
isa(jaan, martin).  
isa(martin, veiko).  
isa(riivo, leo).  
ema(leena, leo)  $\vee$  isa(leena, leo).  
 $\neg$  isa(leena, leo).  
 $\neg$  isa(X, Y)  $\vee$   $\neg$  isa(Y, Z)  $\vee$  vanaisa(X, Z).  
 $\neg$  isa(X, Y)  $\vee$   $\neg$  ema(Y, Z)  $\vee$  vanaisa(X, Z).
```

ja valem **A**, mida tahame tõestada hulgal Γ , kus

A: vanaisa(jaan, veiko)

Seega tõestame, et kehtib $\Gamma \rightarrow \mathbf{A}$:

Resolutsioon muutujaid sisaldavate Horni lausetega

- Eelnevast teame, et kehtib samasus $\Gamma \rightarrow A \equiv \neg \Gamma \vee A$,
- ehk valem $\Gamma \rightarrow A$ kehtib parajasti siis, kui tema eitus $\neg(\Gamma \rightarrow A) \equiv \equiv \neg(\neg \Gamma \vee A) \equiv \Gamma \wedge \neg A$ on vasturääkiv.
- Seega vasturääkivuse näitamiseks laiendame hulka Γ , lisades valemi $\neg A$, saame lausete hulga $\Gamma' = \Gamma \cup \neg A$:
Näite puhul: $\Gamma' = \Gamma \cup \neg$ vanaisa(jaan, veiko)
- Tuletame Γ' -st vastuolu (e. tühja disjunkti) kasutades selleks resolutsiooni.

- Kuidas aga rakendada resolutsiooni, kui Horni laused sisaldavad *muutujaid*?

Resolutsioon muutujaid sisaldavate Horni lausetega

- Muutujat V sisaldav HL tähistab *kõigi* lausete hulka, milles V on asendatud konkretiseeriva termiga.

Näide (muutujate X, Y, Z konkretiseerimine):

Lause $\neg \text{isa}(X, Y) \vee \neg \text{isa}(Y, Z) \vee \text{vanaisa}(X, Z)$.

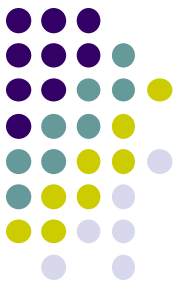
konkretiseeringud on:

1) $\neg \text{isa}(\text{leo}, \text{jaan}) \vee \neg \text{isa}(\text{jaan}, \text{martin}) \vee \text{vanaisa}(\text{leo}, \text{martin})$.

2) $\neg \text{isa}(\text{leo}, \text{peeter}) \vee \neg \text{isa}(\text{peeter}, \text{martin}) \vee \text{vanaisa}(\text{leo}, \text{martin})$.

kui $X \in \{\text{leo}\}$, $Y \in \{\text{jaan}, \text{peeter}\}$, $Z \in \{\text{martin}\}$

Resolutsioon muutujaid sisaldavate Horni lausetega

- Kuidas leida HL konkretiseering, mida kasutades saab rakendada resolutsiooni?
- Olgu reeglis

$$\frac{\neg A_1 \vee A_2 \vee \dots \vee A_n \quad A'_1 \vee B_2 \vee \dots \vee B_m}{A_2 \vee \dots \vee A_n \vee B_2 \vee \dots \vee B_m}$$

- literaalid A_1 ja A'_1 , mis erinevad ainult nendes esinevate muutujate nimede poolest.
- Tuletame meelde muutujate interpretatsiooni reeglis:
$$\forall x_1 \dots x_n \exists y_1 \dots y_m z_1 \dots z_l : P(x_1 \dots x_n) \leftarrow Q_1(y_1 \dots y_m) \wedge \dots \wedge Q_n(z_1 \dots z_l)$$
- Et rakendada resolutsiooni, peab muutujad literaalides A_1 ja A'_1 konkretiseerima nii, et literaalid oleksid ühesugusel kujul ehk *unifitseeritud*.

Resolutsioon muutujaid sisaldavate Horni lausetega

Näide (järg - unifitseerimine):

Et rakendada resolutsioonireeglit lausetele

`isa(jaan, martin)`

`¬ isa(X, Y) ∨ ¬ isa(Y, Z) ∨ vanaisa(X, Z),`

tuleb nende literaalid **unifitseerida**. Unifitseerimine toimub *muutujate asendamise* teel konkretiseerivate termidega.

Muutujate asendus e. substituatsioon: $\{x_1/t_1, \dots, x_n/t_n\}$, kus

x_i – asendatav muutuja

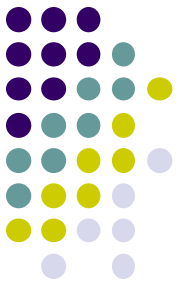
t_i – asendav term, kus t_i on erinev x_i –st

Selgitus: Näites kasutame asendust $\{X/jaan, Y/martin\}$

Lause `isa(jaan, martin)` on juba konkreetne, sest konstante ei saa asendada,

Rakendades seda asendust teisele lausele, saame

`¬ isa(jaan, martin) ∨ ¬ isa(martin, Z) ∨ vanaisa(jaan, Z) .`

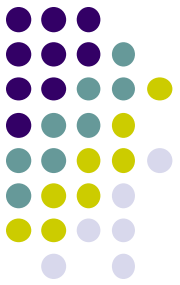
Termide unifitseerimine

- Asendus on funktsioon:

$$(term_1, term_2) \rightarrow asenduste\ vektor$$

Definitsioon (Termide unifitseeruvus):

Terimid t_1 ja t_2 on unifitseeruvad, kui leidub asendus σ , nii et $\sigma(t_1) = \sigma(t_2)$

Termide unifitseerimine

Näide (järg): kasutame unifitseerijat $\{X/\text{jaan}, Y/\text{martin}\}$

Peale X ja Y unifitseerimist ja RR reegli rakendamist, saame lause

$7''. \neg \text{isa}(\text{martin}, Z) \vee \text{vanaisa}(\text{jaan}, Z).$

Püüame unifitseerida 3 ja $7''$, kus

3. $\text{isa}(\text{martin}, \text{veiko}).$

$7''. \neg \text{isa}(\text{martin}, Z) \vee \text{vanaisa}(\text{jaan}, Z).$

Unifitseerija $\{Z/\text{veiko}\}$ annab uue lause

$7'''. \neg \text{isa}(\text{martin}, \text{veiko}) \vee \text{vanaisa}(\text{jaan}, \text{veiko})$

ning RR reegli abil tuletame väidetest 3. ja $7'''$.

9. $\neg \text{vanaisa}(\text{jaan}, \text{veiko})$

% tõestatava väite eitus

10. $\text{vanaisa}(\text{jaan}, \text{veiko})$

9. ja 10. annavad RR põhjal tühja disjunkti e. vastuolu.

Termide unifitseerimine

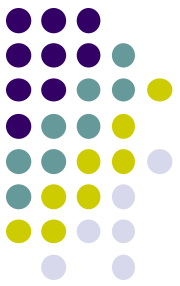
- Kuidas unifitseerida, kui unifitseeritavad termid sisaldavad muutujaid?

Minimaalse substituutsiooni reegel:

Asendatakse ainult need muutujad, mille asendamine võimaldab otseselt rakendada resolutsiooni.

Näide:

Unifitseerime $\underline{P(a, X, Y)} \vee S(X, Y)$ ja $\neg \underline{P(U, V, b)} \vee R(U, V)$
kasutades asendust $\{U/a, Y/b, X/V\}$.
saame $\underline{P(a, V, b)} \vee S(V, b)$ ja $\neg \underline{P(a, V, b)} \vee R(a, V)$
RR rakendamine annab $S(V, b) \vee R(a, V)$

Kõige üldisem unifitseerija - mgu

NB! Asendused tehakse ühesuguse funktori ja aarsusega termide sees vasakult paremale ja asendus tehakse teadmusbasi **kõikides** Horni lausetes.

Definitsioon (Kõige üldisem unifitseerija - mgu):

Asendus ρ on termide t_1 ja t_2 kõige üldisem unifitseerija, kui

1. ρ on termide t_1 ja t_2 unifitseerija
2. Termide t_1 ja t_2 iga teise unifitseerija $\sigma \neq \rho$ korral leidub veel asendus τ , nii et $\sigma = \tau \bullet \rho$
st. iga termi t korral $\sigma(t) = \tau(\rho(t))$.

- – tähistab unifitseerijate kompositsiooni (rakendamist paremalt vasakule)

Kõige üldisem unifitseerija - mgu

Märkus:

mgu annab kõige vähem konkretiseeritud, kuid siiski veel unifitseeruvad termid:

Seega

mgu on funktsioon: $(term_1, term_2) \rightarrow \min(\textit{asenduste vektor})$

Unifitseerimise näiteid

- $\text{mgu}(P(a, X), P(Y, b)) = \{Y/a, X/b\}$
- $\text{mgu}(P(X, f(X)), P(f(Y), U)) = \{X/f(Y), U/f(f(Y))\}$
- $\text{mgu}(L(g(X, X)), L(g(f(a), f(a)))) = \{X/f(a)\}$
- $\text{mgu}(R(a, b), R(a, b)) = \{\}$ % Siin puuduvad muutujad, mida asendada

Resolutsioon unifitseeritavatel literalidel

Üldistame RR reegli Horni lausetele, kus literaalid sisaldavad muutujaid:

Unifitseerimisega resolutsiooni reegel:

$$\frac{\neg A_1 \vee A_2 \vee \dots \vee A_n \quad B_1 \vee B_2 \vee \dots \vee B_m}{(A_2 \vee \dots \vee A_n \vee B_2 \vee \dots \vee B_m)\sigma} \quad \sigma = \text{mgu}(A_1, B_1)$$

Horni lausetes, millele rakendatakse resolutsiooni reeglit, tuleb eelnevalt unifitseerida mgu-ga kõik termid

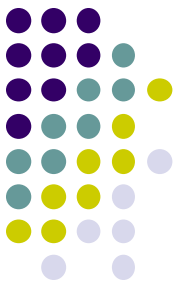
Kõige üldisem unifitseerija - mgu

Lause:

Leidub algoritm mgu, mis arvutab literalide ja termide x ja y kõige üldisema unifitseerija.

- Lause tõestuseks esitame järgnevalt mgu-algoritmi

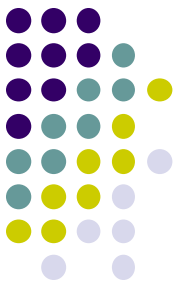

Algoritm mgu leidmiseks (1)

substitution mgu(x,y)

```
term x, y; % x, y - unifitseeritavad termid
{ int i; % i - termi argumentide indeksmuutuja
  Substitutions list g; % g - asenduste list
% Case1: termideks on muutujad, konstandid või termid on erineva pikkusega

if x==y return EMPTYSUBST; % kui x ja y on ühesugused
else if variable(x) return mgu_var(x,y); % Kui x on muutuja
else if variable(y) return mgu_var(y,x); % Kui y on muutuja
else if (constant(x)&& constant(y)) return NOSUBST; % Kui x ja y
% on erinevad konstandid
else if (length(x) != length(y)) % Kui aarsus erinev,
return NOSUBST; % siis ei ole unifitseeritavad
```


Algoritm mgu leidmiseks (2)

```
% Case 2: ühepikkuste mitmekohaliste termide unifitseerimine
i=0;                                     % Algväärtustame alamtermide indeksmuutuja
g=EMPTYSUBST;                             % Algväärtustame asenduste listi
while (i<=length(x)) % iteratsioon üle x ja y alamtermide
{
    s= mgu(subterm(x,i), subterm(y,i)); % x ja x i-nda alamtermi võrdlus
    if s==NOSUBST return s;           % Kui puudub asendus, siis s={}
    else                               % Kui leidub asendus
        g=compose(g,s);               % Täiendada unifitseerijat g asendusega s
        x=substitute(x,g);            % Rakendada unifitseerijat g termile x
        y=substitute(y,g);            % Rakendada unifitseerijat g termile y
    i= i+1;
}
return g;
}
```


Case 3: Muutujate asendatavuse kontroll

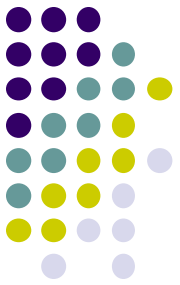
```
substitution mgu var(x,y)
term x,y;
{
    if occurs_in(x,y) return NOSUBST;
        % Muutuja ei tohi esineda temaga unifitseeritavas termis, sest siis
        % tekib "ringasendus"
    else return makesubstitution(x,y);
}
```

Näide:

$\text{mgu}(P(a, X, X), P(Y, b, Y))$ - siin ei eksisteeri unifitseerivat asendust

$\{X \setminus b\} \downarrow$ $\downarrow \{Y \setminus a\}$

$P(a, b, \mathbf{b}) \neq P(a, b, \mathbf{a})$

Unifitseerimise harjutusi

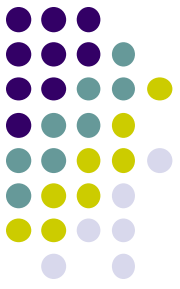
Missugused alltoodud asendustest on lubatud ja otstarbekad?

- $\{x/y, y/x\}$
- $\{x/x, y/x\}$
- $\{x/y, x/z\}$
- $\{x/f(x,y), y/g(z)\}$
- $\{x/a, y/x\}$
- $\{z/a, b/c\}$

Rakendada asendust $\{x/h(y, a), y/b, z/g(c)\}$ järgmistele termidele

- $f(x,y,z)$
- $f(a,b,c)$
- $h(x,x)$
- $f(g(h(x),v), g(x,y), g(z, f(x,y,u)))$

Märkus: Alfabeedi lõpuosa sümbolid tähistavad muutujaid ja algusosa sümbolid konstante!

Unifitseerimise harjutusi (vastused)

Missugused alltoodud asendustest on lubatud ja otstarbekad?

- $\{x/y, y/x\}$ - ei anna reaalselt efekti ja võib tekitada vigu, kui termid sisaldavad y
- $\{x/x, y/x\}$ - x/x on kasutu
- $\{x/y, x/z\}$ - x/z on kasutu peale asendust x/y
- $\{x/f(x,y), y/g(z)\}$ – ringasendus, sest $f(x,y)$ sisaldab asendatavat muutujat
- $\{x/a, y/x\}$ – ainult asendus x/a annab efekti
- $\{z/a, b/c\}$ – b/c on keelatud asendus (konstandi asendamine konstandiga)

Asenduse $\sigma = \{x/h(y, a), y/b, z/g(c)\}$ rakendamine termidele

- $f(x, y, z) \rightarrow_{\sigma} f(h(b, a), b, g(c))$
- $f(a, b, c) \rightarrow_{\sigma} f(a, b, c)$ % puuduvad asendatavad muutujad
- $h(x, x) \rightarrow_{\sigma} h(h(b, a), h(b, a))$
- $f(g(h(x), v), g(x, y), g(z, f(x, y, u))) \rightarrow_{\sigma} f(g(h(h(b, a), v), g(h(b, a), b), g(g(c))), f(h(b, a), b, u))$

Unifitseerimise harjutusi

Leida mgu termidele:

$$\text{mgu}(p(f(y), w, g(z)), p(z, h(z, w), f(v))) = ?$$

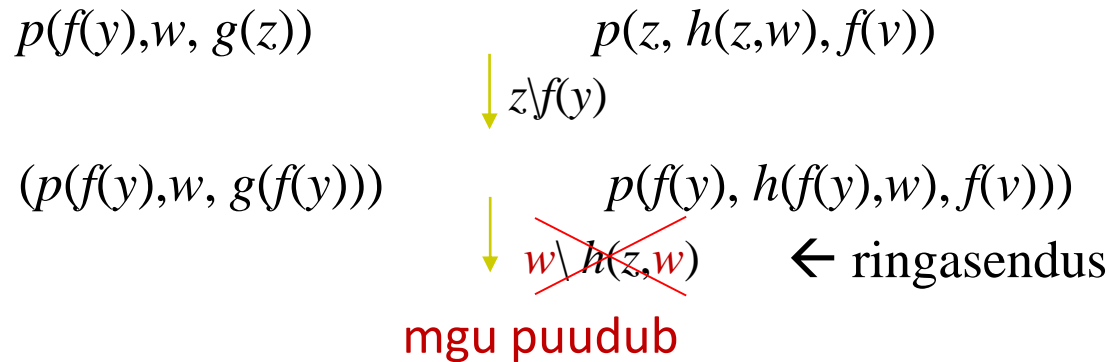
$$\text{mgu}(p(a, x, f(g(y))), p(u, u, v)) = ?$$

Unifitseerimise harjutusi (vastus)

Leida mgu termidele $p(f(y), w, g(z))$ ja $p(z, h(z, w), f(v))$

Lahenduskaik:

Unifitseerimise harjutusi (vastus)

- Leida mgu termidele $p(a, x, f(g(y)))$ ja $p(u, u, v)$
- Lahenduskäik:

$$\begin{array}{ccc} p(a, x, f(g(y))) & & p(u, u, v) \\ & \downarrow u \backslash a & \\ p(a, x, f(g(y))) & & p(a, a, v) \\ & \downarrow x \backslash a & \\ p(a, a, f(g(y))) & & p(a, a, v) \\ & \downarrow v \backslash f(g(y)) & \\ p(a, a, f(g(y))) & & p(a, a, f(g(y))) \end{array}$$

Vastus:

$$\text{mgu}(p(a, x, f(g(y))), p(u, u, v)) = \{u \backslash a, x \backslash a, v \backslash f(g(y))\}$$